

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/113096,Panel-dyskusyjny-WiN-trzy-obszary-trzy-pomysly-na-organizacje-XII-Festiwal-NNW-G.html>
25.04.2024, 20:34

Panel dyskusyjny „WiN - trzy obszary, trzy pomysły na organizację” - XII Festiwal NNW Gdynia, 26 września 2020

Wydarzenie odbyło się w Teatrze Muzycznym w Gdyni w ramach XII Festiwalu NNW.

20200926_162129

Jakie były szanse na stworzenie konspiracji politycznej w okresie rządów komunistycznych? Która z form konspiracji była najskuteczniejsza? Na te pytania próbowali odpowiedzieć historycy Instytutu Pamięci Narodowej podczas panelu dyskusyjnego „WiN - trzy obszary, trzy pomysły na organizację”.

Panel prowadził Jan Ruman, redaktor naczelny „Biuletynu IPN”. Uczestniczyli w nim dr hab. Filip Musiał (dyrektor Oddziału IPN w Krakowie), dr Tomasz Łabuszewski (IPN Warszawa) i dr Kazimierz Krajewski (IPN Warszawa). Wszyscy są wybitnymi specjalistami z zakresu historii podziemnej konspiracji niepodległościowej, w tym dziejów Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

Tytułowe trzy pomysły dotyczyły form konspiracji: wojskowej, cywilnej i wywiadowczej. Szeroko omówili je zarówno dr hab. Filip Musiał, jak i dr Tomasz Łabuszewski, konkludując, że żadna forma oporu wobec rządów komunistycznych nie mogła zakończyć się sukcesem. Pod tym terminem rozumiano pełne odzyskanie niepodległości i suwerenności Polski.

Dr Kazimierz Krajewski podkreślał, że bezpośrednio po 1945 roku szeregowi żołnierze podziemia niepodległościowego pragnęli dalszej walki zbrojnej, natomiast ich dowództwo planowało przestawienie konspiracji na tory walki cywilnej. Miało to swoje dalsze konsekwencje:

WiN nie jest organizacją o charakterze wojskowym, nie może narzucić norm postępowania, rozkaz nie jest rozkazem, jest tylko poleceniem – podkreślał dr Tomasz Łabuszewski.

Konsekwencją było stopniowe rozmycie pojęcia zdrady, gdyż kolaboracja z nowym komunistycznym rządem przestała być traktowana równie negatywnie i jednoznacznie jak kolaboracja z okupantem w czasie II wojny światowej.

Wszystkie formy oporu niepodległościowego [...] zakończyły się klęską, gdyż nie przyniosły Polsce niepodległości, ale to nie znaczyło, że nie miały one sensu, gdyż proces sowietyzacji Polski przebiegał wolniej – konkludował dr hab. Filip Musiał.

Jan Ruman zapowiedział kontynuację tej ciekawej dyskusji w późniejszym czasie.

Panel dyskusyjny „WiN
- trzy obszary, trzy
pomysły na
organizację”